

راهنمای رهشناس

محمد رحیم اخوت

نویسنده، پژوهشگر و منتقد ادبیات

مق ۲ | آلات

آموخت. کم نیستند کسانی که زندگی فرهنگی خود را از نجفی دارند و به ما جوان‌های بعدی آموختند. او، این‌طور که شنیدم، تا آخرین روزها، و حتا آخرین ساعات‌های زندگی پُر برکتش، دمی از خواندن و آموختن غافل نماند. شرح زندگی پُربار و خوش‌رنگ و آب‌و‌آب‌وار دیگرانی که بیشتر با او هم‌نشین بودند باید بنویسند (همان‌طور که نوشته‌اند) تا سرمشقی باشد برای کسانی که دغدغه‌ی ادب و فرهنگ فارسی را دارند؛ بی‌اعتنا به کرسی و دیگر مظاهر فریبنده‌ی بازار. ای کاش زنده‌یاد حمید ارباب شیرانی بود تا حال و حاصل هشتاد سال دوستی بی‌گسست خود را با «ابوالحسن» برابمان می‌گفت...

درگذشت این معلم و راهنمای کاربرد را به همسر و فرزند و دوستان و شاگردان و خوانندگان آثارش، صمیمانه تسلیت می‌گویم. من هم یکی از خوانندگان آثارش بودم.

بهمن‌ماه ۱۳۹۴

و منزلت‌شان آن‌طور که سزاوار است، هنوز شناخته نشده یا کمتر شناخته شده است. بقیة‌السیف این شجره‌ی طیبه؛ و شاید مؤثرترین آنها در پرورش نسل نواندیش بعدی، ابوالحسن نجفی بود. فهرست نام کسانی که در واقع پرورش‌یافته‌ی ابوالحسن نجفی بودند، و برخی از آنها به «اصحاب جنگ اصفهان» شناخته می‌شدند و می‌شوند، طولانی‌ست و نیازی به یادآوری نیست. همین قدر باید یادآور شد که ابوالحسن نجفی، علاوه بر احاطه‌اش به فرهنگ و ادب مدرن، در تمام زمینه‌های ادب، عروض، نقد و پژوهش و شعر و داستان، اعم از تألیف و ترجمه، معلمی جامع‌الشرایط و به دور از هرگونه خودنمایی و آوازه‌گری بود.

«ادبیات چی‌ست؟»، «وظیفه‌ی ادبیات»، علم عروض با نگرش علمی جدید، ترجمه‌ی داستان و رمان از ادب مدرن فرانسه،... اینها همه را، ما ایرانیان فارسی‌زبان از نجفی داریم که هر کدام را به اهلش

خاندان «نجفی» مخصوصاً از دوره‌ی قاجار و بالاخص از زمان انقلاب مشروطیت به بعد، در اصفهان برو بیایی داشته‌اند و در میان اصفهانی‌های آن روزگار به «آقایان مسجد شاهی» معروف خاص و عام بودند. محله‌ی خانوادگی آنها، پشت مسجدشاه آن زمان بود؛ و برخی روحانیون آنها مرجع مورد اعتماد مردم دین‌مدار آن روزگار و رهبر قانون‌خواهان و مشروطیت‌طلبان بعدی بودند. «خانه‌ی مشروطیت» در اصفهان یادگاری از آنهاست؛ که هنوز با همین عنوان در اصفهان، در پشت مسجد جامع عباسی برجاست. علاوه بر کسوت روحانیت و مرجع مؤمنان، نگرش مدرن به فرهنگ و ادبیات مدرن هم در میان برخی افراد این خاندان جایگاهی داشته که نسل بعد از انقلاب مشروطیت، اهمیت و جایگاه آن را می‌دانستند و قدر می‌شناختند: آقای الفت، آقای مهریار، آقا بدرالدین کتابی، استاد ابوالحسن نجفی، از این‌گونه مردان نواندیش بودند؛ که متأسفانه قدر

